

FRANCMASONERIA DIN ROMÂNIA (III)

Necunoașterea creează confuzii și aprecieri eronate ce de multe ori devin grotești. Cu cât misterul este mai mare cu atât crește și reacția violentă a societății. Încă din antichitate, la Crotona, genialul Pitagora întemeiază o școală de filosofie și știință, numai pentru tinerii superdotați. Toți studenții trebuiau să păstreze secretul învățaturii pitagoreice. Secretul a incitat curiozitatea cetății, care era convinsă că școala lucrează cu demoni și i-a dat foc. Pentru a evita reacțiile violente și demonizarea unor activități nobile și utile societății voi încerca să prezint, succint și pe înțelesul tuturor, Francmasoneria, cu istoria și miturile ei, cu succese și eșecuri ce au dat naștere la interpretări răutăcioase ce țin de satanism sau de teoriile conspirației. Sper că ridicarea vălului lui Isis va arunca lumina asupra misterului ce învăluie Francmasoneria.

Timp de 10 ani, de la revoluția din 1948 la 1859, când s-a înfăptuit Unirea Principatelor (Mica Unire), viitoarea Românie a trecut prin mari transformări economice și culturale. Și acum, francmasonii, majoritatea foști lideri pașoptiști, devin motorul progresului. Liberalismul (a se înțelege liberă inițiativă, opusă conservatorismului marilor proprietari de pământ) dezvoltă rapid România. Investitorii străini înființează bănci ce acordă credite pentru dezvoltare - la Brașov și Timișoara se creează sucursale a Băncii Naționale a Austriei, la Galați o sucursală a Băncii Imperiale Otomane din Constantinopol, iar la Cluj se înființează Banca de Credit. Întreprinzătorii dezvoltă mici întreprinderi.

Acum se construiește prima moară cu aburi (Moara lui Assan), se inaugurează linii telefonice interne cât și cu legături externe (Timișoara-Viena). Începe construcția liniilor de telegraf electrice București-Giurgiu-Rusciuc, București-Prahova-Brașov, Timișoara-Brașov, Timișoara-Lugoj-Orșova, ce legau Principatele de Transilvania. Tot acum are loc la București un eveniment de mare importanță - iluminatul public cu petrol. Bucureștiul devine astfel primul oraș din lume iluminat cu petrol.

În Transilvania se introduce Monopolul de Stat Asupra Tutunului.

În domeniul justiției, în Moldova și Țara Românească se adoptă legi (legiuiri) prin care sunt reglementate relațiile agrare. Acest lucru reprezenta un mare pas înainte în transferul proprietății private, în procesul de transformare a proprietății feudale în proprietate burgheză.

În Moldova intră în vigoare Legea Instrucțiunii Publice, ce repune Limba Română ca limbă obligatorie de predare în școli. Totodată sunt fixate și treptele de învățământ: Primar, Secundar și Înalte Științe. La Iași ia ființă Facultatea de Drept iar în Țara Românească apare Codica Criminalistică și Proceduri (Codul Penal și de Procedură Penal). Se promulgă Patenta Imperială în problema agrară de emancipare a „jelerilor” din Banat, Crișana și Maramureș și de împrumutarea lor prin răscumpărare. Se promulgă Patenta Imperială ce reglementează relațiile dintre foștii stăpâni și foștii supuși, inclusiv relațiile dintre ei și stat, iar Patenta Imperială din 1851 suspendă Constituția din 1849. În 1855, în Moldova, Grigore Ghica decretează desființarea robiei, iar în 1856, Barbu Știrbei decretează și el în Țara Românească același lucru.

În domeniul învățământului, se înființează școli sătești în satele cu peste 100 de familii, iar la București ia ființă Școala Tehnică de Telegrafie. În domeniul medical, la București se înființează, pe lângă spitalul Filantropia, Școala de Mică Chirurgie și Școala Națională de Medicină și Farmacie, de pe lângă spitalul Mihai Vodă (fondat de C. Davila). În 1857 se construiește Universitatea București (arh.A.Orăscu), se înființează Conservatorul de Muzică și se inaugurează Teatrul cel Mare (TNB) sub direcția lui Costache Caragiale.

În domeniul publicațiilor, se reliefează dorința de a face cunoscut folclorul, de a tipări lucrări istorice, poezii și piese de teatru. Principalul obiectiv însă, rămâne propagarea dorinței de unire. La Viena, Alexandru Papiu Laurian tipărește Istoria Românilor din Dacia Superioară (vol.I - II). Anton Pan tipărește o Culegere de proverbe, iar V. Alexandri tipărește la Iași cartea Poezi Populare ale Românilor, iar la Paris, Doine și Lacrimi. Timotei Cipariu tipărește Elemente de Limbă după Dialecte și Monumente Vechi. Heliade Rădulescu editează la Paris Istoria Politică și Socială a Principatelor Danubiene. La Iași apare ziarul unionist Steaua Dunării condus de Kogălniceanu și ziarul Concordia

condus de Rosetti.

La Paris, apare Junimea Română și Republica Română, înființată de frații Brătianu, Rosetti și C. Bolintineanu.

Alecu Russo scoate și el revista Cântare României (sic).

Tot acum apar instituțiile de cultură. La Oradea, Societatea Literară a Junimii Studioase, la Iași se inaugurează Grădina Botanică (cu 2500 de specii de plante) iar Moldova și Țara Românească participă pentru prima dată la Expoziția Universală de Industrie și Comerț. Se introduce în poșta timbrul Capul de Bour (vechea stemă a Moldovei). Pictorul Tătărescu pictează Portretul lui Bălcescu, iar Theodor Aman, „Cea din urmă noapte a lui Mihai”. La Paris, Bălcescu ține prima conferință cu titlul Mișcarea Românilor din Ardeal la 1848. În tot acest timp, pe plan politic se precipită evenimente favorabile României. În 1850 Cancelaria Imperială de la Viena ridică Episcopia de la Blaj la rangul de mitropolie. Înființează, pe lângă Episcopia de la Oradea, încă două la Gherla și Lugoj.

Primul mitropolit greco-catolic a fost Alexandru Sterca-Șuluțiu.

În 1853 are loc ruperea relațiilor Ruso-Turce. Trupele rusești trec Prutul fără a declara război Turciei, puterea suzerană. Turcia declară război Rusiei și astfel între 1853-1856 are loc Războiul Crimeii. Domnitorii din Țara Românească și Moldova se retrag la Viena. În 1854 armatele ruse se retrag în Crimeea. Tot atunci se semnează Convenția Turco-Austriacă, drept care Turcia ocupă din nou Țara Românească și Moldova. Domnitorii noștri se întorc în țară. În 1855 are loc Conferința de la Viena, la care participă Turcia, Austria, Franța și Rusia, despre viitorul Țărilor Române. Lucrările, însă, eşuează. În 1856 are loc Conferința de la Paris în care se pune capăt războiului Crimeii.

Rușii pierd suzeranitatea asupra Țărilor Române în favoarea Turciei, sub garanția puterilor europene. Se hotărăște convocarea de divane adhoc în Țara Românească și Moldova. Acestea urmau să se pronunțe în vederea organizării administrative viitoare și să se revizuiască Regulamentele Organice conform dorinței românilor, retrocedarea către Moldova a județelor Bolograd, Cahul și Ismail. În Principate expiră mandatul de 7 ani a celor doi voievozi, Grigore Alexandru Ghica și Barbu Știrbei. Sunt numiți caimacami Alexandru D. Ghica în Țara Românească și Toderiță Balș în Moldova. În 1857, la București, sosesc comisarii marilor puteri pentru a supraveghea alegerile pentru divanele ad-hoc. Revoluționarii Pașoptiști din exil se întorc în țară. În Moldova alegerile sunt fasificate de Caimacamul Vogoride, ostil Unirii (l-a înlocuit pe Toderiță Balș, care a murit). Marile puteri protestează și rup legăturile diplomatice cu Turcia.

La 06.07.1857 are loc Întrevederea de la Osborn între Napoleon III și Regina Victoria. Se hotărăște anularea alegerilor din Moldova și se acceptă o unire parțială a instituțiilor similare din ambele state. Se reiau alegerile din Moldova. La Adunarea ad-hoc, Mihail Kogălniceanu prezintă Dorințele Fundamentale ale Românilor pentru fericire generală. Viitorul este Unirea Principatelor într-un singur stat. La adunarea ad-hoc din Țara Românească, A. Kretzulescu prezintă o rezoluție asemănătoare cu a lui M. Kogălniceanu.

În 1858 are loc Conferința de la Paris a celor 7 puteri (Anglia, Franța, Austria, Prusia, Regatul Sardiniei, Rusia și Turcia) privind organizarea administrativă, socială și politică a Principatelor. Se vor numi Principatele Unite ale Moldovei și Țării Românești.

Fiecare cu Domn și Guvern propriu.

Se desființează rangurile și privilegiile boierești. Se instituie responsabilitatea ministerială (sic). Se reglementează prin lege relațiile dintre proprietari și țărani.

Domnii aleși nu se vor supune niciunei jurisdicții străine, dar vor trebui agreeți de Poartă. Convenția de la Paris din 1858 devine Legea Fundamentală a Principatelor (în vigoare până la 1864). În 1859, în vederea alegerilor pentru Domnii Principatelor, are loc primul recensământ modern al populației.

În Moldova, Adunarea Electivă alege în unanimitate ca Domn pe colonelul Alexandru Ioan Cuza (pașoptist). Cuza alege prim ministru pe V. Sturza. La 24 ianuarie 1859, în Țara Românească, Adunarea Electivă alege ca Domn tot pe Alexandru Ioan Cuza, realizând astfel unirea de facto a celor două Principate. Cuza numește ca Prim Ministru în Țara Românească pe I. A. Filipescu (pașoptist). O delegație a celor două Adunări Elective pleacă la Constantinopol pentru a obține acordul Înaltei Porți, iar de la cele 7 Puteri Garante, recunoașterea internațională. În martie 1859 are loc Conferința de la Paris a reprezentanților Puterilor Garante, unde se recunoaște oficial îndoita alegere a lui Alexandru Ioan Cuza. În sfârșit visul secular de unire a românilor s-a realizat.

Dar cine era alesul Domn Alexandru Ioan Cuza? Era născut la Huși în 1820. Își face studiile la Paris, Padova și Bologna. Cuza era considerat un Om Nou. Nobil de origine, având ca înaintași, din partea tatălui, Domnitori, Logofeți, Pârcălăbi, Hatmani și o soție de Domnitor.

Se crede că avea o posibilă descendență din Domnitorul Petru Rareș, ce-l putea face descendent din chiar Ștefan cel Mare. Un alt mare înaintaș a fost chiar Logafătul Miron Costin-Cronicarul. Mama sa, Sultana Costandini, era născută la Constantinopol și era grecoică, înrudită cu marile familii fanariote. Această origine cu mari ramificații nobile explică parțial ascensiunea lui Cuza de la Director în Ministerul de Interne la Magistrat, la Prefect al Covurului (Galați) la Ministru de Război și în

final Domnitor. Este căsătorit cu Maria Rosetti, descendenta unei alte familii boierești, cu care nu are copii. Are însă doi copii cu Maria Obrenovici, rudă cu Milan Obrenovici, Regele Serbiei, stârnind mânia Rosetteștilor cât și acuzația de instaurare a unui regim totalitar, intenționând să creeze bazele unei dinastii contrar convențiilor internaționale. La 11 februarie 1866 este forțat să abdice și să plece în exil (Viena, Florența și Heidelberg). Despre Cuza se spune, deși nu s-au găsit documente de înmatriculare, că a fost inițiat ca mason încă din tinerețea pașoptistă, fiind chiar Venerabil la loja Steaua Dunării.

Important este că el a avut sprijinul total al masoneriei - Rosetti, Kogălniceanu, Alexandri - și al lui Vogoride. Cuza a aplicat în totalitate programul și ideile masonice.

Înființează prin decret Biroul Național de Statistică, Decanatul Facultății de Științe Juridice și Statutul Gradelor Academice. Numește prin decret Prim Ministru pe Kogălniceanu în Guvernul Moldovei și pe

Costache Epureanu, Prim Ministru în Țara Românească. Se instituie prima Agenție Diplomatică la Paris. Înființează la Iași Conservatorul de Muzică și Declamațiune și Universitatea cu 4 facultăți (drept, litere, științe și teologie), Școala de Arte Frumoase și Pinacotecă.

În 11 decembrie 1861 Cuza dă Proclamația către Națiune prin care se recunoaște oficial că Unirea este îndeplinită iar naționalitatea română este întemeiată. La 22 februarie 1862 are loc formarea primului guvern unitar al României, iar pe 24 februarie ia ființă primul Parlament al României la

București. Cuza proclamă solemn Unirea definitivă a Principatelor, cu capitala la București.

Proclamă fuziunea Școlilor Militare din Moldova și Țara Românească cu sediul la București. Intră în vigoare Legea Presei, se constituie prima Asociație Sportivă din România, se înființează Direcția Centrală a Poștelor și are loc unirea serviciilor sanitare din Moldova și Țara Românească.

În 1864 se constituie la Iași gruparea politică, culturală și literară JUNIMEA condusă de Titu Maiorescu, cu revista Convorbiri Literare, ce promovau cultura românească. Cel mai mare poet român Mihail Eminescu, deși apreciat și ajutat de Junimea, nu a fost mason.

Geniul și comportamentul de romantic rebel făcea ca el să nu se înregistreze în disciplina masonică.

În 1865, în locul lui Kretzulescu, care este demis, este numit M. Kogălniceanu. Vechea prietenie dintre Cuza și Kogălniceanu face ca această perioadă să fie cea mai rodnică: se promulgă Legea Secularizării Avutului Mănăstiresc (cuprindea 25% din suprafața țării) cu despăgubiri din partea statului. Se înființează în Prahova primele exploatare de petrol cu sonde. Se înființează Spitalul Colentina, se instituie Regulamentul pentru Bibliotecile Publice, se înființează Biblioteca Centrală București, Biblioteca Universității din Iași și Biblioteca Centrală din Iași. Se promulgă importante legi ca: Legea Înființării Curtii de Conturi, Legea de Organizare a Armatei, Legea de Organizare a Comunelor Urbane și Rurale, Legea pentru Înființarea de Consilii Județene, Legea de Concesionare a Căilor Ferate, Legea ce Interzice Cumulul de Funcții (sic), Legea privind Organizarea Judecătorilor și Legea pentru Noul Cod Penal.

În 1864 Cuza decretează dizolvarea Adunărilor Elective pentru că se opuneau Legiferării Reformelor Agrare și a Legii Electorale. Totodată se fixează și vârsta minimă a votantului la 25 de ani. În 1864 se dă Decretul Domnesc de înființare a Universității din București. Se înființează Primăria Orașului București. Se promulgă prin decret Legea Rurală (Reforma) ce eliberează țărani de sarcinile feudale și-i împroprietărește cu loturi de pământ, prin răscumpărare. Astfel vor fi împroprietărite 563.600 de familii de țărani cu un total de 2.038.000 hectare. Se promulgă Legea Introducerii de Greutăți Metrice, se înființează Camera de Comerț, se dă Legea de Expropriere pentru Cauza de Utilitate Publică. Se reînființează Conservatorul din București, se decretează înființarea Școlii de Belle-Arte din București, se decretează înființarea Muzeului

Național de Antichități, se înființează CEC, se dă decretul ce prevede Autocefalia Bisericii Române, se promulgă Codul Penal și Codul Civil (de inspirație franceză). Se dă Legea Instrucțiunii ce prevede Învățământul Unitar Stabil și Anii de Studii (primar, gratuit, de 4 ani, secundar 7 ani, universitar 3 ani).

În 1865 Guvernul Kogălniceanu demisionează și Constantin Bosianu îl va înlocui ca Prim Ministru. Programul de reforme continuă însă. Se înființează Societatea Culturală Ateneul Român, se votează Legea Pensiilor.

În 1866, la București, ia ființă Societatea pentru Învățătura Poporului Român, privind gratuitatea și obligativitatea învățământului primar.

La 11 februarie Cuza este silit să abdice. Așa zisa Monstruoasă Coaliție constituită din Conservatori (mari proprietari de pământuri) și Liberalii Radicali îl obligă să ia calea exilului și în 1873, la Heidelberg, Cuza se stinge din viață. Domnitorul Al. I. Cuza rămâne un mare reformator (de orientare franceză) ce a aplicat cu determinare Reformele Masonice, modernizând România, nivelând calea viitorului Rege al României, Carol I.

MIHAI ȘURUBARU